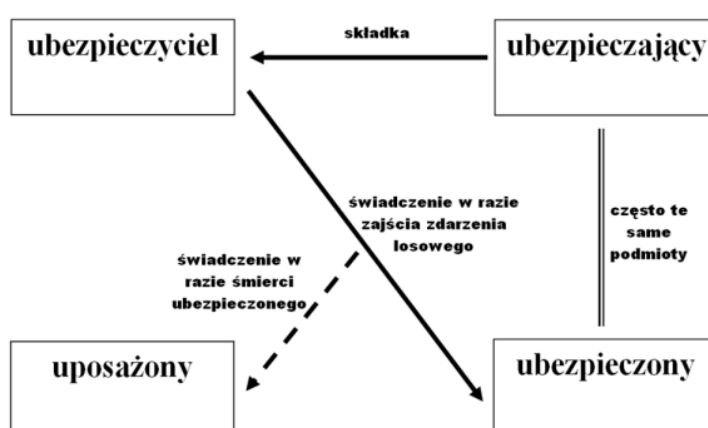

Ubezpieczenia społeczne – oprac. Tomasz A. Winiarczyk

Ubezpieczenie to umowa, która polega na tym, że ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę

- ☞ Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
- ☞ Ubezpieczyciel zobowiązany jest potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia (wydanie polisy).
- ☞ Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie:

- 1) przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku;
- 2) przy ubezpieczeniu osobowym - umówionej sumy pieniężnej, renty lub innego świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej.

Rzecznik Finansowy

Organ, którego zadaniem jest reprezentowanie interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków otwartych funduszy emerytalnych i uczestników pracowniczych programów emerytalnych.

Ubezpieczenia społeczne to urzędzenia majątkowe związane ze stosunkiem pracy służące zaspokajaniu materialnych potrzeb wywołanych przyczynami losowymi, tj. zdarzeniami przyszłymi i niepewnymi, a zarazem takimi, które normalnie myślący człowiek uważa w swym życiu za niepomyślne

System ubezpieczeń społecznych ma w Polsce charakter wzajemny, powszechny i obowiązkowy.

Ubezpieczeniami społecznymi są objęte osoby, które są: pracownikami, osobami wykonującymi usługi na podstawie umowy zlecenia czy też prowadzące działalność gospodarczą.

- Obywatele UE podlegają ubezpieczeniom społecznym w Polsce na takich samych zasadach jak obywatele polscy.

Ubezpieczenia społeczne obejmują:

- 1) ubezpieczenie emerytalne;
- 2) ubezpieczenia rentowe;
- 3) ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa, zwane *ubezpieczeniem chorobowym*;
- 4) ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwane *ubezpieczeniem wypadkowym*.

ubezpieczenie emerytalne

Ubezpieczenie emerytalne jest to ubezpieczenie na wypadek niezdolności do pracy z powodu starości.

Osoby, które opłacają składkę, zapewniają sobie w ten sposób dochód w momencie zaprzestania pracy zawodowej po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Z dniem 1 stycznia 1999 r. weszła w życie reforma systemu emerytalnego, w wyniku której powstał w Polsce trójfilarowy system:

- ☞ **I filar**, obowiązkowy, zarządzany przez instytucję publiczną – Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- ☞ **II filar**, obowiązkowy, zarządzany przez prywatne instytucje – otwarte fundusze emerytalne (OFE).
- ☞ OFE to osoba prawna, której celem jest gromadzenie środków pieniężnych pochodzących ze składek ubezpieczonych i inwestowanie ich na rynku finansowym.
- ☞ **III filar**, dobrowolny, mający zapewnić ponadstandardowe świadczenie za dodatkową składkę, np. pracownicze programy emerytalne (PPE) oraz indywidualne konta emerytalne (IKE).

Składka na ubezpieczenie emerytalne wynosi 19,52 proc. podstawy wymiaru składki finansowana jest w równych częściach zarówno przez pracodawcę jak i ubezpieczonego (składka wpłacana do OFE pochodzi w całości ze środków ubezpieczonego). Odpowiedzialny za odprowadzenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki jest pracodawca.

Emerytura to świadczenie pieniężne mające służyć jako zabezpieczenie bytu na starość dla osób, które ze względu na wiek nie posiadają już zdolności do pracy zarobkowej albo utraciły ją w znacznym stopniu oraz nie dysponują innymi źródłami dochodu gwarantującymi możliwość utrzymania się.

Emerytura przysługuje kobietom, które mają co najmniej 60 lat i mężczyznom, którzy mają co najmniej 65 lat.

Nie jest określony minimalny okres ubezpieczenia wymagany do tego, by emerytura została przyznana.

Decyzję o przyznaniu emerytury wydają organy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie.

Postępowanie o przyznanie emerytury rozpoczyna się po złożeniu wniosku przez zainteresowanego.

Po zmianach z 2014 r. (zmiany za rządu Donalda Tuska) ponad połowa środków zgromadzonych w OFE (część ulokowana w państwowym obligacjach) trafiła do ZUS, na specjalne subkonto, funkcjonujące obok normalnego konta i inaczej oprocentowane. W dniu 3 lutego 2014 r. umorzone zostało 51,5 proc. jednostek rozrachunkowych znajdujących się na rachunku każdego członka OFE i wprowadzona została dobrowolność co do dalszego przekazywania przyszłych składek do OFE.

Obecnie nasza comiesięczna składka emerytalna, wynosząca 19,52 proc. podstawy wymiaru, trafia na trzy konta: na konto ZUS (I filar), subkonto ZUS (II filar) i ewentualnie konto w OFE (II filar).

Podział tej składki pomiędzy poszczególne konta wygląda następująco:

12,22 proc. trafia na indywidualnym koncie w ZUS,

7,3 proc. jest zapisywane na indywidualnym subkoncie w ZUS (dotyczy osób, które zrezygnowały z OFE),

4,38 proc. jest zapisywane na indywidualnym subkoncie w ZUS (dotyczy osób, które pozostały w OFE),

2,92 proc. zostaje na koncie w OFE (oczywiście dotyczy tylko osób, które pozostały w OFE).

Zgodnie z zapowiedzią premiera Mateusza Morawieckiego, rząd zamierza pieniądze z OFE, czyli wspomniane wcześniej 162 mld zł, przekazać na Indywidualne Konta Emerytalne uczestników OFE. Średnio daje to każdemu członkowi OFE 10,2 tys zł (budżet państwa może zyskać nawet 17 miliardów złotych).

I teraz będziemy mieć dwie możliwości.

Pierwsza opcja polega na tym, że środki z OFE trafiają do IKE, ale rząd zabiera 15 procent w formie „opłaty przekształceniowej”.

Drugą opcją polega na tym, że pieniądze trafiają na nasze konta w ZUS. Prawdopodobnie trzeba będzie to zlecić w formie wniosku. Rząd proponuje bowiem, aby przystąpienie do IKE było domyślne, zaś przejście do ZUS wiązało się z dodatkową formalnością. Musimy być także świadomi, że w przypadku wyboru drugiej opcji zapłacimy 17 proc. podatku w momencie, kiedy będziemy wypłacać pieniądze, czyli już na emeryturze.

ubezpieczenie rentowe

Ubezpieczenie rentowe gwarantuje świadczenia pieniężne w przypadku utraty dochodów pieniężnych związanych z wystąpieniem ryzyka inwalidztwa (niezdolności do pracy) lub śmierci żywiciela rodziny.

Składka na ubezpieczenie rentowe wynosi 8 % podstawy wymiaru składki

☞ 6,5% pochodzi ze środków pracodawcy

☞ 1,5% pochodzi ze środków pracownika

świadczenia rentowe:

1) Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- został uznany za osobę częściowo lub całkowicie niezdolną do pracy
- ma udokumentowany okres składkowy i nieskładkowy
- niezdolność do pracy powstała w okresach ściśle określonych w ustawie

2) Renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny (dzieciom, wdowie, wdowcowi, rodzicom) po osobie, która w chwili śmierci pobierała emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz po osobie pracującej, która miała wymagane okresy do przyznania emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy

3) Renta szkoleniowa przysługuje osobie spełniającej warunki do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, w stosunku do której orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie (przyznawana jest na okres 6 miesięcy)

ubezpieczenie chorobowe

Ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa to ubezpieczenie, którego zadaniem jest ochrona pracowników niezdolnych do wykonywania pracy na skutek choroby lub macierzyństwa.

Składka na ubezpieczenie chorobowe wynosi **2,45%** podstawy wymiaru składki

ubezpieczenie wypadkowe

Ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych to ubezpieczenie, którego zadaniem jest ochrona pracowników niezdolnych do wykonywania pracy na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Wysokość składki zależy od kategorii ryzyka dla danej grupy działalności.

Najwyższa stopa procentowa ustalona na rok składkowy 1 IV 2020 – 31 III 2021 wynosi 3,33%

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego **nie więcej niż 9 ubezpieczonych** wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności.

Wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym, który trwa od 1 kwietnia 2020 r. do 31 marca 2021 r. wynosi 1,67% (50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na w/w rok składkowy dla grup działalności).

Wynagrodzenie netto	1920,62	73,87% kwoty brutto
Wynagrodzenie brutto	2600	83% pełnego kosztu pracodawcy
Całkowity koszt wynagrodzenia	3132,48	pełny koszt pracodawcy
Podatek	121	
Podstawa ubezpieczenia zdrowotnego	2243,54	
Koszty uzyskania przychodu	250	
Podstawa opodatkowania	1994	
Ubezpieczenie społeczne	822,64	
Ubezpieczenie Emerytalne (pracownik)	253,76	9.76%
Ubezpieczenie Rentowe (pracownik)	39	1.5%
Ubezpieczenie Chorobowe (pracownik)	63,7	2.45%
Ubezpieczenie Emerytalne (pracodawca)	253,76	9.76% (8.1% kosztu pracodawcy)
Ubezpieczenie Rentowe (pracodawca)	169	6.5% (5.4% kosztu pracodawcy)
Ubezpieczenie Wypadkowe (pracodawca)	43,42	1.67% (1.39% kosztu pracodawcy)
Ubezpieczenie zdrowotne	201,92	9% podstawy ubezp. zdr.
Ubezpieczenie na Fundusz Pracy i FGŚP	66,3	
Ubezpieczenie na Fundusz Pracy (pracodawca)	63,7	2.45% (2.03% kosztu pracodawcy)
Ubezpieczenie na FGŚP (pracodawca)	2,6	0,1% (0.08% kosztu pracodawcy)